

Geïnspireerd · Gelijkwaardig · Gedragen

Plan van Aanpak

Verdergaande samenwerking

Bethlehemkerk De Morgenster

Begeleidingscommissie Verdergaande Samenwerking
Bethlehemkerk en De Morgenster

V 2.0
september 2025

Inhoudsopgave

1. Inleiding	pag 3
2. Doelstelling	pag 3
3. Nieuwe aanpak	pag 5
4. Projectorganisatie en taakverdeling	pag 7
5. Communicatie	pag 8
6. Activiteiten en planning	pag 9
7. Slot	pag 13

1. Inleiding

De kerkenraden van de Bethlehemkerk en De Morgenster hebben in 2022 een verkenning laten uitvoeren door gemeenteleden van beide kerken (werkgroep Verkenning) naar een mogelijke route naar intensivering van de al bestaande samenwerking en een visie op de toekomst naar 2030 en verder op te stellen. Daaruit is geconcludeerd dat het proces van intensievere samenwerking moet worden voortgezet en in overzichtelijke stappen zou moeten plaatsvinden.

De drie hoofdlijnen uit de verkenning:

1. Samen in gezamenlijkheid: een raamwerk om meer samen op te trekken en meer gezamenlijke activiteiten en diensten op te zetten.
2. Inhoudelijk zijn wij op weg naar een heel andere kerkelijke toekomst. Er is visie nodig om in te spelen op demografische samenstelling van onze gemeenten? Hoe kunnen wij inspelen op maatschappelijke veranderingen als digitalisering, betrokkenheid van de jeugd en toenemende aandacht voor beleving (minder als toehoorder, meer als betrokkene)? Een zoektocht ook naar wegen in het spanningsveld tussen de toepassing van Bijbelse noties en een snel veranderende maatschappelijke situatie in verhouding tot geloofs- en kerkelijk leven.
3. Op weg naar een zichtbare en open kerkgemeenschap in een duurzaam multifunctioneel, open en toegankelijk gebouw waarin de gehele week door tal van activiteiten plaatsvinden, aantrekkelijk voor een breed publiek, open voor andere kerkgemeenschappen en voor in beginsel elke maatschappelijke activiteit. Als tijdshorizon is de focus gericht op een periode van ongeveer tien jaar (vanaf 2022). Dit alles in het besef dat in beide gemeenten de hechting aan het eigen gebouw voor een deel van de kerkgangers stevig verankerd is.

2. Doelstelling

Op 25 april 2024 hebben de kerkenraden van de Bethlehemkerk en De Morgenster de intentie uitgesproken om als geloofsgemeenschappen naar elkaar toe te groeien en uiteindelijk te fuseren tot één gemeente. Beide kerkenraden stellen zich ten doel om te komen tot intensivering van de bestaande samenwerking in alle geledingen van beide kerken: verdergaande samenwerking.

Het beoogde resultaat – het effect van de afzonderlijke stappen – is een volledige fusie tot één zelfstandige PKN-gemeente. De stappen daar naartoe worden met grote zorg gezet. De gemeenteleden worden nauw bij elke stap betrokken.

2.1 Intentieverklaring

In het proces van verdergaande samenwerking zijn de kerkenraden van de Bethlehemkerk en de Morgenster nu op een punt gekomen dat zij naar elkaar uitspreken dat zij ook werkelijk de intentie hebben om als geloofsgemeenschappen naar elkaar toe te groeien. Dat willen zij

bereiken door steeds meer samen te werken in concrete stappen. Het uiteindelijke doel is om te fuseren tot één gemeente.

Gedurende vele jaren zijn meerdere vormen van kerkenwerk samen gedeeld. Steeds hebben zich omstandigheden voorgedaan die dit SOW-proces stagneerden. De recente gemeentevergaderingen en de uitslag van de enquête gehouden in december 2023, onder de leden van beide kerken, geeft aan dat er ruim voldoende draagvlak is om met elkaar het proces van samengaan zorgvuldig en doortastend vorm te geven. Het rapport van de "Verkenners" (mei 2022), wat door beide kerkenraden is aanvaard, doet een aantal waardevolle aanbevelingen. Daarom zal dit document als leidraad dienen.

Beide kerken ervaren dat zij geroepen zijn om vorm en inhoud aan de toekomst van onze kerk te geven, daartoe geïnspireerd door ons geloof en gedragen door onze leden.

We hebben de intentie dat:

- beide gemeenten een verdergaande samenwerking aangaan met als doel en verlangen om in de toekomst als één gemeente het Woord van God en het Evangelie van Christus onze Heer uit te dragen;*
- het draagvlak in onze gemeenten de kern vormt in dit proces;*
- een stuurgroep, ondersteund door beide kerkenraden, samengesteld zal worden om het proces verder te initiëren en begeleiden;*
- volledige transparantie naar elkaar toe betracht wordt betreffende de te nemen of genomen stappen die van invloed zijn op de samenwerking.*

Papendrecht, 25 april 2024

2.2. Stuurgroep en werkgroep identiteit

Na de verkenning en de intentieverklaring van beide kerkenraden is een stuurgroep ingesteld met als taak zicht te krijgen op de in 2025 bestaande status van samenwerking in de geldingen van beide kerken en de verdere ontwikkeling daarvan te stimuleren. De stuurgroep heeft deze taak voortvarend opgepakt. In maart 2025 bleken de geledingen allen zelfstandig de verder te nemen stappen in kaart te hebben gebracht, waarbij steeds een stap verder naar verdergaande samenwerking gezet kan worden. De stuurgroep is onder dankzegging voor het vele werk en de inzet van de leden ontbonden.

Op het onderdeel bestuur en identiteit is een werkgroep identiteit ingesteld, die het in identiteitsvraagstukken gespecialiseerde bureau te begeleiden bij het opzetten en uitvoeren van onderzoek of, en zo ja, er sprake is van een gemeenschappelijke identiteit voor verdergaande samenwerking. Het uitgangspunt voor dit onderzoek was niet zozeer 'Hoe kunnen we zoveel mogelijk van de bestaande kerken inbrengen in de nieuwe kerk, waarbij we de verliezen moeten beperken', maar 'Is er een inhoudelijk fundament voor

een nieuwe vorm van samenwerking waar beide bestaande kerken op verder kunnen bouwen?' Beide kerken hebben daar bevestigend op geantwoord.

2.3 Hoe verder

Sinds begin 2024 hebben Regiegroep en Stuurgroep verder invulling gegeven aan de mogelijkheden voor verdergaande samenwerking. Conclusie is dat de geledingen (kerkrentmeesters, diaconieën etc) al op veel onderdelen werk samen oppakken. Op het gebied van beleid, identiteit (w.o. geloofsbeleving) en pastoraat liggen nog uitdagingen. Dat bleek ook uit de reacties tijdens de gezamenlijke gemeenteavond in januari 2025.

Om het samenwerkingsproces verder concreet vorm te gaan geven hebben beide kerkenraden op voorstel van de regiegroep de Begeleidingscommissie Verdergaande Samenwerking ingesteld. Dat leidt tot een nieuwe aanpak, welke in dit Plan van Aanpak wordt uitgewerkt.

3. Nieuwe aanpak

1. Pastoraatsgroepen
 - a. Inhoudelijke en organisatorische route vastleggen
 - b. Jaarlijks nieuwe gezamenlijke activiteiten ontwikkelen en funderen
2. Colleges van kerkrentmeesters
 - a. Inhoudelijke en organisatorische route vastleggen
 - b. Afstemming van financieel beleid
 - c. Afstemming beleid m.b.t. gebouwen
3. Colleges van diakenen
 - a. Inhoudelijke en organisatorische route vastleggen
 - b. Jaarlijks nieuwe gezamenlijke activiteiten ontwikkelen en funderen
4. Jeugdwerk
 - a. Inhoudelijke en organisatorische route vastleggen
 - b. Verdieping in bestaande samenwerking
5. Kerkenraden
 - a. Identiteit
 - i. Het organiseren van drie gezamenlijke bijeenkomsten per jaar gericht op geloof en ontmoeting.
 - ii. Het organiseren van drie activiteiten per jaar gericht op onderlinge ontmoeting
 - b. Beleid
 - i. Adviezen vanuit de begeleidingscommissie (op basis van voorstellen van de geledingen) agenderen en daarover besluiten nemen.
 - ii. Op basis van voortgang van punt 5a en 5b beoordelen van mogelijkheden tot verdergaande integratie en de kerkrechtelijke route tot fusie.

3.1 Werkwijze begeleidingscommissie

Kerkenraden (bestuur en identiteit), pastoraatsgroepen, colleges van diakenen, colleges van kerkrentmeesters en het jeugd- en jongerenwerk voeren zelfstandig onderling overleg over de verdergaande samenwerking en nemen initiatieven tot het doorlopend opschalen van de samenwerking. De voortgang en de (tussentijdse) resultaten worden periodiek in het overleg met de Begeleidingscommissie Verdergaande Samenwerking (opvolger van de Regiegroep) besproken. Daarin wordt per geleding gerapporteerd over stappen die in de verdergaande samenwerking zijn gezet. Tussentijds kan de Begeleidingscommissie Verdergaande Samenwerking zelf initiatief nemen tot nader overleg met een of meer geledingen.

De Begeleidingscommissie hecht aan overleg in de beginfase van het verdere proces met “founding fathers” en prominente leden van beide gemeenten, waarin geluisterd wordt naar opvattingen en gesproken wordt over de gewenste voortgang van het samenwerkingsproces.

Daarnaast wil de Begeleidingscommissie in gesprek gaan met ds. Joost Schelling, directeur Vereniging voor Kerkrentmeesterlijk Beheer (VKB) over zijn ervaringen met en kennis van samenwerking in andere gemeenten. Tot slot gaat de Begeleidingscommissie ook “best practices” in dit soort processen inventariseren en waar nodig of mogelijk gebruiken.

De Begeleidingscommissie Verdergaande Samenwerking draagt zorg voor gestructureerd overleg met de geledingen. Korte lijnen zijn daarbij uitgangspunt. Om dat te borgen wordt per geleding van elke kerk een Contactpersoon Verdergaande Samenwerking benoemd, waarmee de Begeleidingscommissie werkcontacten kan onderhouden.

Concretisering van stappen in de verdergaande samenwerking is mogelijk binnen de kaders van een eenvoudige procedure:

1. De geledingen zijn bevoegd om in overleg met de Begeleidingscommissie eenvoudige en kleine aanpassingen direct te implementeren. Heldere en directe communicatie met door de betreffende contactpersonen van begeleidingscommissie en geleding is daarbij voorwaarde.
2. Initiatieven die raken aan de structuur van de geleding en initiatieven die zwaarwegende gevolgen kunnen hebben worden via de begeleidingscommissie ter goedkeuring voorgelegd aan de kerkenraden.

Als uitgangspunt voor het werk van de Begeleidingscommissie gelden de volgende documenten:

- Intentieverklaring april 2024
- Rapport verdergaande samenwerking maart 2025
- Identiteitsdocument maart 2025
- Evaluatie kerkenraden BK en MK feb/mrt 2025

3.2 Werkwijze geledingen c.a.

Het verder concreet invullen van de 9 onderdelen samen met de 'eigenaar' van het gebied. Elk onderdeel heeft één eigenaar in de

Begeleidingscommissie en evenknieën in de betreffende geledingen (contactpersonen). De snelheid van het proces wordt gezamenlijk vastgesteld.

4 Projectorganisatie en taakverdeling

De kerkenraden achten het noodzakelijk dat het proces zoveel mogelijk vanuit de basis verder wordt vorm gegeven, vanuit de gemeenteleden en vanuit de geledingen. Daarmee krijgt het werk van de Regiegroep een geheel ander karakter, namelijk dat van begeleiding van het proces. De Regiegroep is daarmee omgevormd, met een nieuwe benaming, een nieuwe opdracht en een nieuwe samenstelling.

4.1 Benaming en Opdracht

De Begeleidingscommissie Verdergaande Samenwerking heeft tot opdracht het uitwerken, stimuleren, begeleiden en rapporteren van het proces verdergaande samenwerking

4.2 Samenstelling

Namens de Bethlehemkerk: Kees Boer en Sibold Lous

Namens De Morgenster: Annemieke Wouters en Jan Hendrik de Boer

Onafhankelijk voorzitter: Pieter de Vos

De commissie vindt de huidige samenstelling weliswaar voldoende slagvaardig, maar vindt het de overweging waard om uit beide gemeenten nog een jonger gemeentelid toe te voegen.

4.3 Overleg

1. De Begeleidingscommissie komt elke zes tot acht weken bijeen en overlegt over de programmering, de contacten met de geledingen, de voortgang van het proces, de afstemming van de negen onderdelen (zie hierna onder het hoofdstuk Activiteiten en planning) en gezamenlijke activiteiten van geldingen en de communicatie.
2. De Begeleidingscommissie rapporteert schriftelijk aan beide kerkenraden over voortgang
3. De Begeleidingscommissie neemt twee keer per jaar deel aan het GKW overleg voor evaluatie en voorgangsbespreking.
4. De Begeleidingscommissie is verantwoordelijk voor de communicatie naar de beide gemeenten

4.3 Geledingen

De commissie zet per geleding de vraag uit om zelf een concept opdracht te formuleren met als doel te komen tot volledige samenwerking die kan dienen als basis voor integratie: welke opdracht ziet elke geleding om meer concreet samen te gaan doen?

Met betrekking tot de activiteiten in beide kerken (Samen Sterk en individueel georganiseerde activiteiten in MK) ziet de commissie mogelijkheden om in MK-verband de individuele organisatoren bijeen te brengen met het verzoek het volledige jaarprogramma 2025/2026 in kaart te brengen en met de BK-organisatie Samen Sterk te bezien welke mogelijkheden in de toekomst gaandeweg benut kunnen worden om geleidelijk onderdelen ineen te schuiven.

4.4 Randvoorwaarde

Zorgvuldigheid gaat voor snelheid! De Begeleidingscommissie stimuleert het maken van keuzes in onderwerpen zodanig dat er geen 'druk' ontstaat. De stip op de horizon heeft (nog) geen einddatum

5 Communicatie

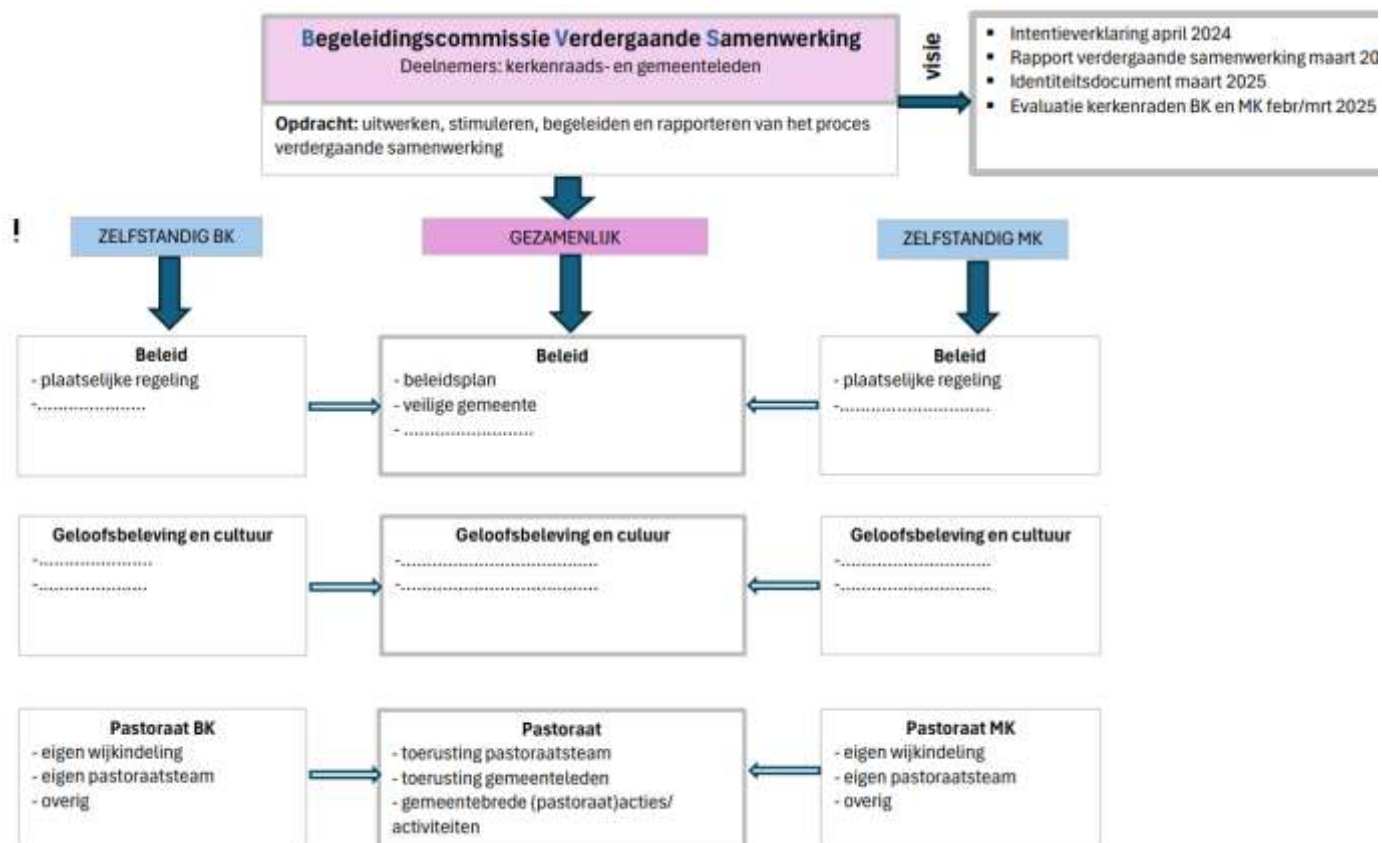
De informatievoorziening en projectcommunicatie verloopt langs twee hoofdlijnen:

1. In de bestuurlijke structuur, zoals weergegeven in hoofdstuk 4 (Projectorganisatie en taakverdeling):
 - a. De Begeleidingscommissie komt elke zes tot acht weken bijeen en overlegt over de programmering, de contacten met de geledingen, de voortgang van het proces, de afstemming van de negen onderdelen (zie hierna onder het hoofdstuk Activiteiten en planning) en gezamenlijke activiteiten van geldingen en de communicatie.
 - b. De Begeleidingscommissie rapporteert schriftelijk aan beide kerkenraden over voortgang
 - c. De Begeleidingscommissie neemt twee keer per jaar deel aan het GKW overleg voor evaluatie en voorgangsbespreking.
 - d. De Begeleidingscommissie verzorgt en coördineert de communicatie naar de beide gemeenten
2. Met de gemeenteleden:
 - a. Persoonlijke ontmoetingen tijdens gezamenlijke activiteiten
 - b. Gemeentebijeenkomsten
 - c. Workshops over door geledingen aangedragen onderwerpen (bijvoorbeeld over missionaire taak, vluchtelingenhelp, andere vormen van kerkzijn voor doelgroepen, enz.)
 - d. De Schakel
 - e. Website
 - f. Kerkapp (Appostel of Donkey app)
 - g. Social media – advies / ondersteuning vragen
 - i. Facebook
 - ii. Instagram

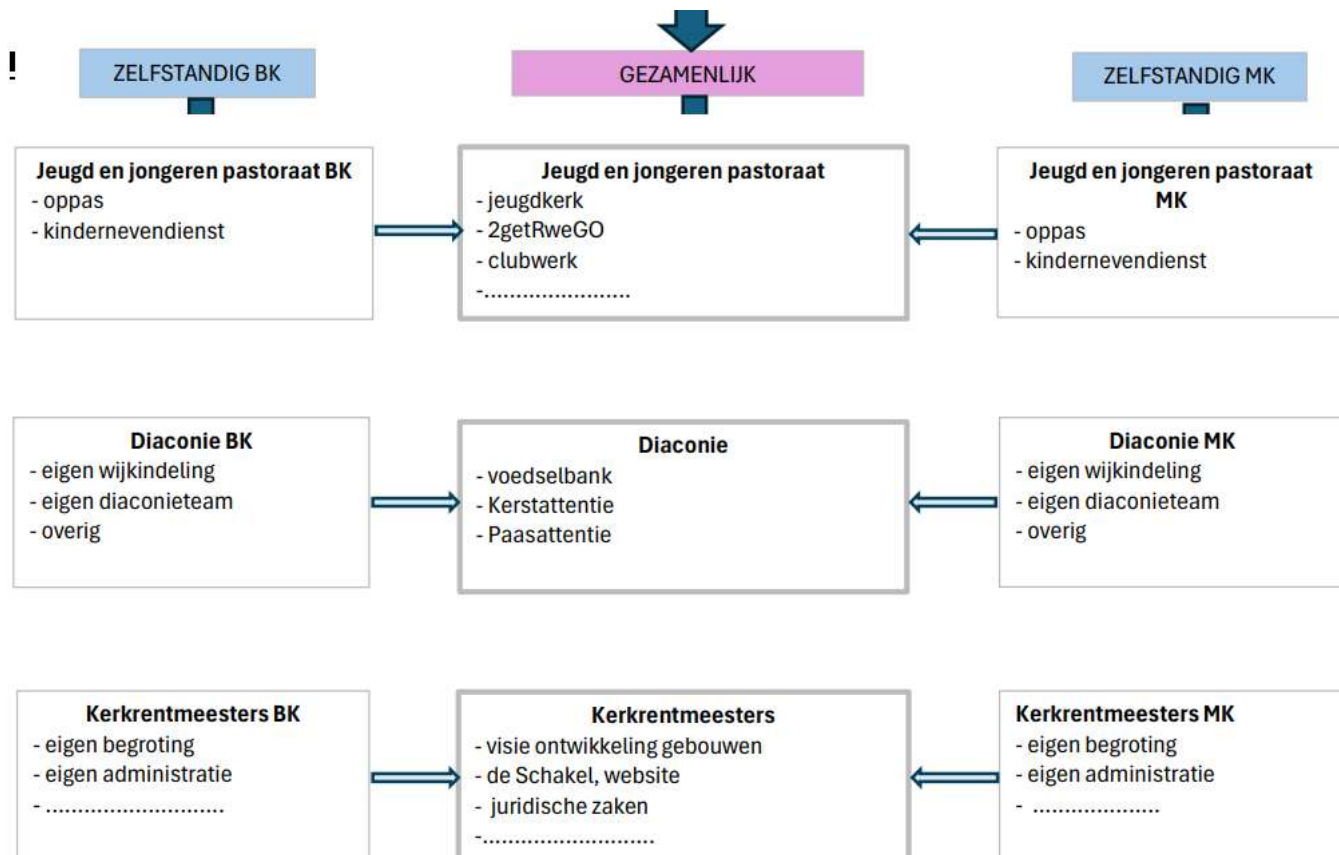
6. Activiteiten en planning

De Begeleidingscommissie voert haar werk uit op basis van het onderstaande model van negen onderwerpen voor verdergaande samenwerking. De bijbehorende planning is opgenomen in de Bijlage Projectplanning.

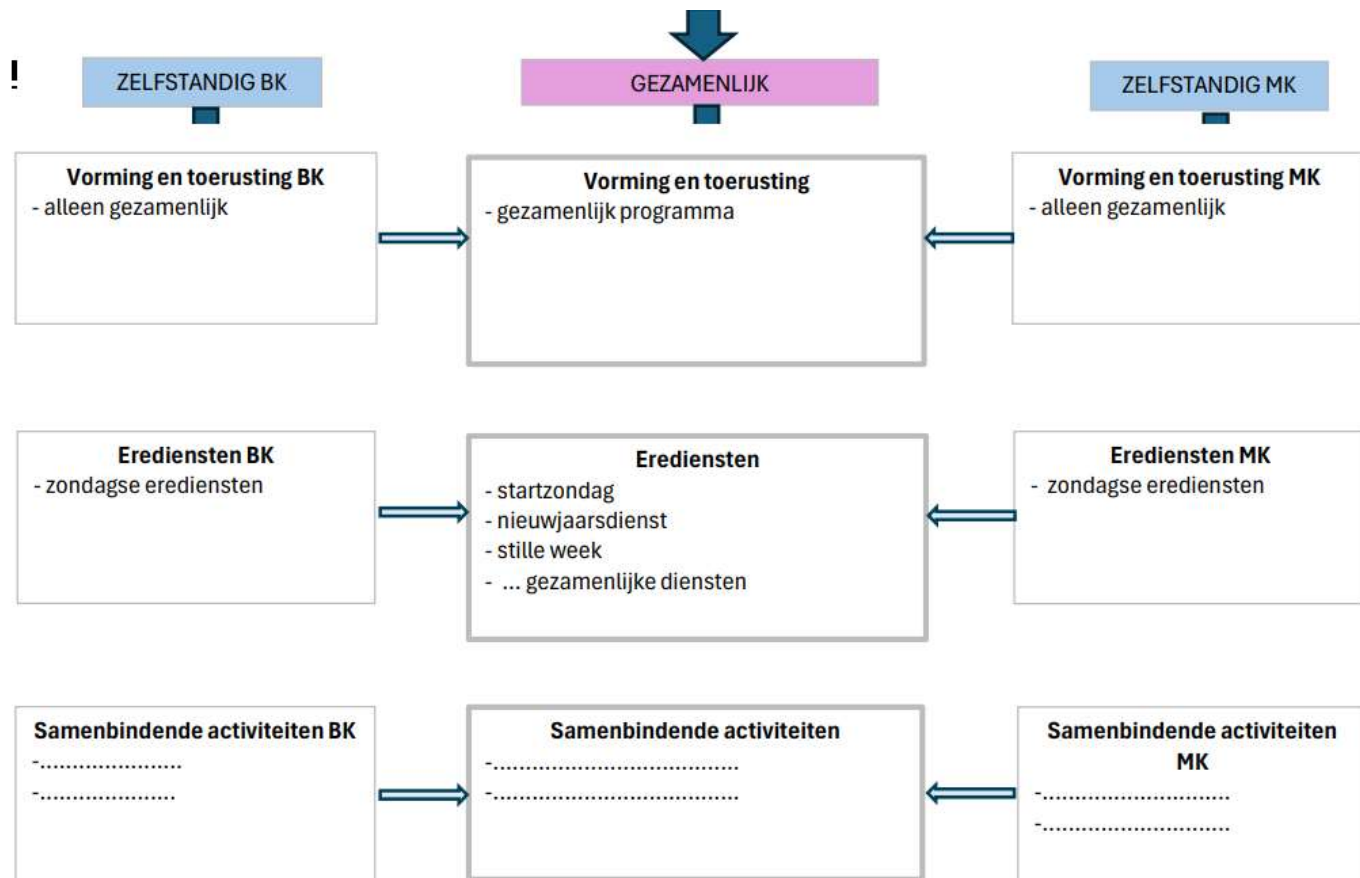

Geïnspireerd - Gelijkwaardig - Gedragen

Geïnspireerd - Gelijkwaardig - Gedragen

Geïnspireerd · Gelijkwaardig · Gedragen

4 Slot

De Begeleidingscommissie is dank verschuldigd aan het voorafgaande werk van de Verkennersgroep, de Regiegroep, de Stuurgroep en de Werkgroep Identiteit. Met hun werk is een sterke basis gelegd voor het verdere verloop van het proces van verdergaande samenwerking.

De Begeleidingscommissie streeft er naar om beide gemeenten zo maximaal mogelijk bij dit proces te betrekken.